

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke, tako po tehnologiji izdelave, obliki koti po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	TKALSTVO
	NAMIZNI TEKAČ

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
<p>Psihologija</p> <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija <p>Komunikacija</p> <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) <p>Ergodidaktika</p> <ul style="list-style-type: none">- Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju)	<p>Teoretični del: 6 ur</p>

<p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA <ul style="list-style-type: none"> – Poznavanje različnih vrst blaga – Obvladovanje izdelave načrta – Obvladovanje tkanja po vzorcu – Poznavanje različnih vezav, barv, vzorcev tkanja 		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<p>Za tkanje namiznega tekača je potrebna preja, ki je lahko :</p> <ul style="list-style-type: none"> – volnena, – lanena, – bombažna, – mešana. <p>Zaželena je uporaba preje lokalnega izvora: volna ali lan.</p> <p>Za osnovne niti mora biti preja dovolj trdna, da se niti med tkanjem ne trgajo. Debelina osnovnih in votkovnih niti mora biti ustrezna glede na izdelek.</p>	<i>Čas priprave materiala: 3 ure</i>
Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<p>Vrste statev:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tkalske deščice – tkalski okvirji – statve s togimi nitnicami – namizne statve – pokončne statve – prostostoječe statve 	

	<p>Izdelek se izdeluje na prostostoječih statvah.</p> <p>Orodja za pripravo materiala:</p> <ul style="list-style-type: none"> – snovalo (snovalni okvir, pokončno snovalo) – vdevalnik ali kvačka – križne letve – tkalski greben (ustrezna gostota) – pretikalo ali čolniček – razpenjalec (po potrebi) – škarje – po možnosti še snovalni greben 	
<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<p>Faze izdelave rokodelskega izdelka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – priprava skice oz. načrta po vzornici ali računalniški izris, iz katerega je razviden vdev osnovnih niti – vezava listov in zaporedje stopanja na pedala oz. podnožke – določitev gostote grebena – izračun števila in dolžine osnovnih niti – snovanje osnove na snovalu, prevezovanje križa in prenos na blagovno letev – vdevanje osnovnih niti v greben in nitnice listov po načrtu vzorca (možno vdevanje iz sprednje ali zadnje strani statev) – privezovanje osnovnih niti in navijanje osnove – navijanje votka – tkanje po vzorcu – snemanje stkanega izdelka s statev in zaključevanje izdelka 	<p><i>8 ur</i></p>

<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Ročno tkanje je ena izmed najstarejših človekovih rokodelskih spretnosti. S pojavom industrializacije je ročno tkanje predvsem lanenega platna in volnenega sukna po 2. svetovni vojni tudi na Slovenskem skoraj povsem zamrlo.</i></p> <p><i>Dandanes predstavlja ročno tkanje na statve pomemben dejavnik tako pri ohranjanju tradicionalnih rokodelskih znanj kot tudi pri oživljanju uporabe in s tem posledično ponovne pridelave naravnih, lokalnih materialov, kot sta lan in volna, v rokodelstvu in izdelavi tekstilij. Tudi t. i. rokodelski turizem lahko pomembno prispeva k ohranjanju in ponovnemu oživljanju rokodelske dediščine in prepoznavnosti.</i></p> <p><i>Tkalstvo pomeni izdelovanje platna in sukna s tkanjem lanene, konopljine in volnene preje na vodoravnih ali navpičnih statvah. Panoga je bila razširjena po celotnem slovenskem ozemlju, najdlje se je ohranila v Beli krajini in Prekmurju. Najbolj razvito je bilo v 18. stol., ko je imelo t. i. škofjeloško platno pomemben delež v trgovini dežele Kranjske. Za sodobno tkalstvo je značilno izdelovanje v glavnem unikatnih tkalskih, uporabnih in dekorativnih izdelkov.</i></p>	
--	---	--

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<ul style="list-style-type: none"> – poznavanje strokovne terminologije s področja ročnega tkanja – izdelava načrta izdelka (na papir ali računalniški izris) – priprava materiala in statev: znati izračunati dolžino osnove, po vzorcu pravilno zvezati liste na pedale – tkanje izdelka: pravilno na snovalu nasnuti osnovo, jo prenesti na statve, izvesti vdev in privez osnove, brez večjih napak stkati izdelek po vzorcu – izgled izdelka: stranski rob (krajnik) čim bolj enakomeren, podaljšanje votka prekrivno in čim manj vidno, podaljšanje osnove v primeru trganja čim manj vidno (pravilno zvezana osnovna nit), tkanje enakomerno, gostota tkanja primerna materialu in izdelku, izdelek lepo zaključen – s tehniko izdelave izdelka (uporaba različnih vezav, barv, vzorcev) izkazovanje višje ravni znanja rokodelca <p>Čas izdelave izdelka: 8 ur</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nepoznavanje osnovne terminologije. – Kandidat ne zna izdelati načrta. – Kandidat ne zna pripraviti materiala in statev. – Izdelek ne ustreza zahtevanim merilom izgleda. – Izdelek ni izdelan v predpisani tehniki izdelave. – Izdelek, brez objektivnih razlogov, ni dokončan v predpisanem času izdelave.

Soglašam:

Matjaz Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

